Ujvidék, 1917. VIII. évfolyam 236 szám Szombat október 6.

Ujvidéki Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 korona
Negyedévre . . . . . 6 „
Egy hónapra . . . . . 2 „
Egyes szám ára mindenütt 8 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Főszerkesztő: MAYOR JÓZSEF.

Felelős szerkesztő: DR. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-tér 7.
Megjelenik hétfő kivételével mindennap.
Telefonszámok: Szerkesztőség 400. Kiadóhivatal 180. — Nyomda 122.

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, október 5.

(Hivatalos.) Nem volt nagyobb harci esemény.

A vezérkar főnöke.

Forró küzdelmek Flandriában.

Az angolok óriási vesztesége.

— Német hivatalos jelentés. —

Berlin, október 5.

A nagyfőhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR: Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja: **A negyedik hadsereg vezetősége és csapatai felett ritka nehéz csatanap mult el, de megállották a harcot. Kora reggeltől az éj beállátig tartott a viaskodás, amely a Langemarktól északkeletről fekvő területéről a Menin—Ypern-i uttól délre fekvő területig terjedő vidékről (öt kilométer) ismételten indított angol támadások folytán ujra és ujra felláng olt. A tüzérségi tömegek, az ágyuk és kiszolgálóik végsőkig fokozott teljesítőképességével szakadatlanul lőtték a terepet, amelyen a gyalogság ide-oda hullámzó, elkeseredett harcal lefolytak. A csata legforróbb pontjai voltak Poelkapelle, nehány magaslat Taschendaeletől három kilométernyire nyugadra, a Sonnebaketől keletre és délkeletre fekvő ütkeresztezések, a Becelaeretől nyugatra elterülő erdőrészek és Cheluvelt falu. Az ellenség ugyan átmenetileg előrenyomult ezen a vonalon át, de ellentámadásaink ereje folytán nem tudott helytállani, jóllehet egész késő estig folyton uj erőket vetett harcba. Az angolok térnyerősége ennek folytán csak egy usque egy és fél kilométernyi földsáv Poelkapelletől kezdődőleg a Sonnebaketől keletre fekvő kiszögelésekben át és az innen Beclaaere felé vezető utakon. Ez a falu, valamint Cheluvelt, melyért forró küzdelem folyt, teljesen birtokunkban van. Az angol hadosztályoknak véres vesztesége, — egyedül a kora reggeli támadásnál legalább tizenegyet vetettek harcba, — az egybehangzó jelentések szerint nagyon nagy. Az összes fegyvernemek szabályos együttműködése az angoloknak ezt a hatalmas támadását is megsemmisitette a cél előtt, amely cél nem ugy, amint állitani fogják, közelfekvő, hanem kétséget kizárólag, messzemenő volt. A Flandriában küzdő német csapatok hűségességét semmi sem muthatja felül.**

A német trónörökös hadcsoportja: A Maas keleti partján a franciák a 344-es magaslat északi lejtőjén, Samogneuxtól keletre, este uj, erős támadást intéztek, amely három nap alatt immár a tizenkettedik volt. Heves, az előreiörés előtt pergőtüzzé fokozódott tüzelés vezette be a francia haderők rohamát, amelyet a harcedzett württembergiek csaknem mindenütt visszaveritek. Néhány helyen ellentámadások váltak szükségessé. Ezekből sok foglyot szállitottunk be.

KELETI HARCTÉR: Nem volt nagyobb harci esemény.

MACEDON ARCVONAL: A monasteri medencében és a Cserna hajlásban élénkebb volt a harci tevékenység, mint a legutóbbi napokban.

Ludendorff, első főszállásmester.

Michaelis kedden beszél.

Berlin, okt. 5.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Michaelis kancellár hétfőn vagy kedden külső politikai kérdésekről ujból nyilatkozni fog. Holnap Helferich válaszolni fog egy szocialista interpellációra, amelynek tárgya az alldeutsch propaganda a hadsereg körében.

Ujvidéken erdei iskola létesül

Védekezés a tüdővész ellen. — Beszélgetés dr. Spitzer István megyei főorvossal.

Egy nagyszerü emberbaráti mozgalom bontogatja most szárnyát Bácsmegyében, amely a háboru okozta rettenetes emberpusztitással: a tüdővésszel akar megbirkózni. A zászlótartó Bácsmegye uj főispánja: dr. *Baloghy* Ernő, apostola pedig dr. *Spitzer* István megyei főorvos, akik ketten most bejarják az egész vármegyét és fáradhatlanul lelkes agitációval máris hatalmas, imponáló sikeret értek el. Megmozdult az egész vármegye, hogy a főispán riadójára áldozatkész visszhangot adjon.

A tuberkulozis mindnagyobb mértékben szedi áldozatait, csökkenti hazánk népességét és ezzel a lakósság munka-, teherbiró és védelmi képességét. Amig Angliában 10.000 lakós közül 13, Németországban 16, addig Magyarországban 30, Bács Bodrog vármegyében 35, Zomborban 40, *Ujvidéken 44—45 ember hal meg* évenként tüdővészben, tehát ugyanennyi munkaerő, megbecsülhetlen nemzetgazdasági erték az áldozata évenkint a rettenetes kórnak, amely *nem öröklött*, hanem *szerzett és gyógyitható* fertőző betegség, amelynek romboló hatása megfelelő népjóléti és egészségügyi berendezések segitségével a legcsekélyebbre volna korlátozható. Mutatja ezt Angolország példája, ahol a 19. század első felében évenként 162000 ember halt meg tüdővészben, az utolsó tiz évben évenként 54300, tehát 107700 al kevesebb. 80 év alatt elérte Anglia, hogy 200 ezerrel kevesebb ember halt meg tuberkulozisban, mint a félannyi lakósságu Magyarországban. Németországban 155 szanatorium, 88 gyermekszanatorium, 99 erdei üdülőhely, 15 erdei iskola, 144 tüdőbeteg kórház és 525 gondozó intézet működik és áll a tuberkulózis elleni küzdelem rendelkezésére.

Baloghy Ernő főispán minden elismerést megérdemlő lelkesedésével zászlót bontott, hogy mentsük meg Bácsmegye népét e legnagyobb belellenségtől. Ezen cél elérése érdekében megalakitotta Zombor székhelyel a *Tuberkulozis ellen védekező Bácsbodrog vármegyei egyesületet, mely a megye területén egy modern nagyszabásu szanatorium, vele kapcsolatosan több erdei üdülőtelepet, erdei iskolát, gondozó Intézetet kiván létesiteni.* Ezen nagyszerü cél megvalósithatása érdekében fujta meg a riadót és az eddigi eredmény máris fényes sikerünek mondható.

Bácsbodrog vármegye áldozatkész társadalma, sok milliós latifundumok, többezer holdas birtokok boldog tulajdonosai, hadseregszállitásokból mesés vagyonokat szerzett emberek adományaikkal nem hiányozhatnak, a mikor Bácsmegye irtó harcot hirdet — a tuberkulózis ellen.

*

Alkalmunk volt a mozgalom adminisztrativ irányitójával, a lelkes dr. *Spitzer* István vármegyei tiszti főorvossal, a bácsmegyei tuberkulózis elleni védő egyesület érdemes főtitkárával Zomborban beszélni, aki szives volt bennünket a következőkben informálni:

— A megyei tuberkulózis egyesület azzal a céllal alakult meg, hogy a vármegyében több a tuberkulózis elleni védelmet szolgáló intézményt létesitsünk. Elsősorban is sürgősen kell tüdőbeteggondozó gyógyintézeteket, üdülőtelepeket és erdei iskolákat létesiteni. E célra *két millió* koronára van szükség. Az egész akció még csak csirájában van meg, de *máris több ezer taggal* rendelkezünk. Egyes községek is szép arányban járulnak a nemes célhoz, *igy Zenta 300 ezer korona értékben szavazott meg pénzt és más szolgáltatmányt.* Zenta közönsége 20 ezer koronát, a zentai munkásbiztositó ingyenes helyiséget enged át a gondozó részére. *Magyarkanizsán egy emberbarát nekem 50 ezer koronát adott az intézmény létesitésére. Topolya 130 ezer korona készpénzt, 100 ezer korona értékü téglát és 5 hold erdős területet ajánlott fel, Bács község 10 ezer koronát, Nemes-Militics 5 ezer koronát, Hódság 30 ezer koronát.* A többi község hozzájárulása folyamatban van.

A háboruban a tuberkulózis hihetetlen módon szedte áldozatait. *Baloghy Ernő főispáni működése legelső programpontjául tüzte ki a tuberkulózis elleni védekezést.*

E hó 16 án Obecsére megyünk a főispánnal és folytatjuk agitációs körutunkat. Obecsén a becsei és zsablyai járások községei is résztvesznek és remélhető, hogy ott is a legnagyobb előzékenységgel találkozunk.

Az a körülmény, hogy egyes intézményea hol létesülnek, kizárólag attól függ, mely helyek alkalmasak ilyen intézmények létesitésére. Zentán természetesen létesiteni fogunk egy nagyobb

gyógyintézetet. A továbbiakra nem határoztunk még, mert elhatározásunkat a közönség áldozatkészségének mérvétől kell függővé tennünk. Nagy sulyt helyezünk arra, hogy minél több gondozót létesitsünk.

Tervbe van véve, hogy a kalocsai érseket felkérjük, hogy kertgazdaság céljaira engedje át a Bács melletti Tomori puszta, ahol a szanatoriumokból kikerült tüdőbetegek kertészetet üzve egészségi állapotukat megizmosithatják.

Községek közelében levő erdőkben erdei iskolákat létesitünk, hol a gyermekek egész nap jó erdei egészséges levegőben lehetnek. *Ujvidéken is tervezünk egy erdei iskolát létesiteni és ezokból érintkezésbe fogunk lépni az illetékes körökkel.*

Ha Bácsmegye tehetős polgársága a segitségünkre lesz, nagyszerü eredményeket fogunk tudni elérni.

Malvyt hazaárulással vádolják.

Páris, okt. 5.
(Magyar Távirati Iroda.)

Malvy és Bonsert képviselők interpellációt jegyeztek be Bolo pasa ügyében. Malvy elmondotta, hogy Painlevé miniszterelnökhöz Leon Daudet a kitünő iró és főszerkesztő levelet intézett, amelyben a legalávalóbb rágalmakkal illette a szőlőt. Igy tehát nem érheti be a levél agyonhallgatásával, hanem felhivja Painlevé miniszterelnököt, hogy a vádakat, amelyek a legsulyosabb természetűek és nem kevesebbet tartalmaznak, mint hogy Malvy 3 évi belügyminisztersége alatt szolgálatában állott a németeknek és azért akart a hadibizottságba bejutni, hogy a német hadvezetőségnek a francia támadások tervezetét elárulja. Malvy ezután felolvasta a levelet, amelyben Daudet határozottan kijelenti, hogy Malvy hazaáruló. Ezután részletesen ismertette Malvy az Almeyda ügyben való szerepét. A mikor a Bonnet Rouge ellen gyanu irányult, Malvy elrendelte a lap leszigorubb ellenőrzését.

Bonsert szocialista képviselő indokolta meg ezután interpelláczióját és a Bolo ügyben intézkedést kért, a Bolo által támogatott lapok ellen pedig a vizsgálat megindítását.

Painlevé miniszterelnök Malvy interpelláczójára kijelenti, hogy amennyiben Daudet 48 órán belül nem terjeszti elő bizonyitékait, rágalmazásért a legsulyosabban meg fogják büntetni. A kormány törvényt fog hozni a rágalmazás megbüntetésére.

A képviselőház ezután egy határozati javaslatot fogadott el, amelyben bizalmat szavaz a kormánynak.

Pogrom és fosztogatás Oroszországban.

Kopenhága, okt. 5.
(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

Pétervári távirat szerint Nikitin orosz belügyminiszter közölte a miniszteriummal, hogy a helyzet az országra igen válságos, sok városban sulyos zsidóellenes pogromok vannak, másutt pedig fegyveres rablók terrorizálják a lakosságot.

Lesz szene az ujvidéki gázgyárnak.

Az osztrák szén elosztásáról is Magyarországon történik intézkedés.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, okt. 6.

A közelgő tél aggodalommal tölti el mindazokat, akiknek kötelességük gondoskodni a tüzelőnyagról. Az eddigi tapasztalatok azzal a szomoru eredménnyel jártak, hogy bármennyire is meg volt a jóindulat az intéző magyar körökben, külföldi, főként osztrák hatóságok miatt gyakran szenvedtünk szükséget tüzelőanyagban. A háztartások még csak valahogy el tudták viselni a mindegyre megujuló mizériákat, ámbár nagyon sok megbetegedésnek volt oka a hideg lakás, sokkal nagyobb azonban az a veszedelem, amely a tüzelőanyag hiánya miatt a közüzemeket, ezek között pedig elsősorban a világitást és fütést szolgáltató üzemeket: a gáz- és villanygyárakat fenyegeti.

Ujvidéken is nagy aggodalommal tekintenek a gázgyár téli működése elé, e pillanatban bizonytalan még, vajjon lesz-e elegendő szene az ujvidéki gázgyárnak és kétséges, hogy szénhiány miatt nem lesz-e kénytelen az ujvidéki gázgyár munkáját a télen ujra szüneteltetni, aminek következtében természetesen Ujvidék polgárságát komoly veszedelem fenyegetné.

Az Ujvidéki Hirlap szerkesztősége megbizott azzal: érdeklődjem az Országos Szénbizottságnál, történik-e intézkedés, hogy az ujvidéki gázgyár üzemben tartása biztositassék és kilátás van-e rá, hogy az ujvidéki gázgyár a most következő időben hiánytalanul és fennakadás nélkül kaphassa meg az üzembetartásához és ujvidéki polgársága igényeinek kielégitéséhez szükséges tüzelőanyagot.

Erre a kérdésemre megnyugtató választ kaptam, ez a válasz azonban más szempontból is érdekes. Az Országos Szénbizottságnál felvilágositottak ugyanis arról, hogy a magyar és osztrák kormányok között megállapodás jött létre, amely megállapodás október 1-én életbe is lépett és ez a megállapodás biztositja most már azt, hogy az ujvidéki gázgyár üzemében a télen nem fog fennakadás történni.

— Az ujvidéki gázgyár — mondotta informátorom — jórészt osztrák szenet használt eddig, az osztrák szén felett pedig nem volt joggban magyar hatóságnak diszponálnia. Bécsben, az Arbeitsministeriumban utáltak ki a magyar vállalatok részére is a szenet és bizony a magyar vállalatok és magyar hatóságok nem találtak olyan fogadtatásra az osztrák császárvárosban, mint aminőre magyar hatóságnál találnának. A magyar kormányt az eddigi bajok arra inditották, hogy a kérdés rendezése és kedvező megoldása érdekében lépéseket tegyen, ezek a lépések eredménnyel is végződtek és október 1-én életbelépett az uj rend, amely szerint *a Magyarországnak átengedett osztrák szénkontingens erejéig annak elosztásáról az Országos Szénbizottság fog gondoskodni.*

— Ezentul tehát itt történik diszpozitó az ausztriai szén elosztását illetőleg is, az Országos Szénbizottság pedig elsőbbséget biztosit a gázgyáraknak, még pedig azért, mert a gázgyárak, mint melléktermény t kokszot is termelnek, a kokszra pedig, mint fontos fütőanyagra feltétlenül szükség van. Ezért illetékes helyen különös tekintettel vannak a gázgyárakra és minden intézkedés megtörtént abban az irányban, hogy az ujvidéki gázgyár mindenkor pontosan megkapja az üzeméhez szükséges szénmennyiséget és elkerülhető legyen az üzemnek megszakitása, vagy fennakadása.

Ez az illetékes helyen elhangzott nyilatkozat alkalmasint megnyugtatja azokat, akik aggodalommal tekintettek az ujvidéki gázgyár tele elé.

Paál Jób.

HIREK.

Még egyszer a selyemgyárról. Tegnapi számunkban beszámoltunk arról a vizsgálatról, amelyet *Ruffy* Pál dr. min. tan., dr. *Lévai* Ödön belügyminiszteriumi igazgatófőorvossal és *Stein* szekszárdi selyemtenyésztési főfelügyelővel lefolytatott, amelyről, — amint azt megirtuk — Ruffy Pál dr, min. tan. nem volt hajlandó felvilágositásokat adni és csak egyes elejtett szavaiból lehetett bizonyos következtetéseket levonni. A vizsgálat irányába távolról sem kivánok befolyni, de azt a Bolcz Ádámot terhelő megállapitások dacára határozottan *egyoldalunak* kell tartanom, mert nem adatott rá mód és alkalom, hogy bizonyitékaimat, — *noha az én egyetlen illetékes fórumon a sajtóbiróság* — előterjeszthessen, amit megkeresésre készségesen megtettem volna vagy megteszek, ha erre felhivnak. *Minden ezügyben megirott cikkemet az utolsó betűig fentartom és annak teljes bizonyitására vállalkozom. Be fogom bizonyitani, hogy nem igaz, hogy Bolcz Adám,* — amint Bolcz azt Ruffy Pál dr. min. tanácsosnak elmondotta — *pünkösdkor verte utoljára a gyermekeket, de verte azóta is sokszor és talán nem is utoljára akkor, amikor a kis árvák az ablakon ugráltak ki, hogy ezután meneküljenek Bolcz Adám csontos keze alól.* Azt látom, hogy a vizsgálat mellékvágányra siklik. A megvert, megkinzott, kitérdepeltetett, az ablakon elmenekült apátlan anyátlan árvák érdekében *követelem, hogy sajtóbiróság elé állitsanak, mert bizonyitani akarok és bizonyitani tudok mindent. Es mert bizonyitani fogok, nem engedem meg ezt a közügyet sem elaltatni, sem pedig az elkövetett felháborito cselekedetek élét elvenni.* Aki ezeket a komisszágokat elkövette, az bünhődjön érte. Amit irtam, igaz és ha nem félnek az igazságtól, ugy adják már be a beigért sajtópert, nehogy még elévüljön. Csak a biróság előtt lefolytatott bizonyitás, a tanuknak eskü alatt való kihallgatása, tudja a közvéleményt megnyugtatni. A további eseményeket fokozott figyelemmel fogom kisérni.

Mayor József.

Személyi hir. *Matkovits* Béla ny. főispánok péntek reggel néhány napi tartózkodásra városunkba érkezett.

A temerini jegyző ezüstlakodalma. *Vermes* Vince, Temerin község jegyzője október 4-én ünnepelte meg házasságának huszonót éves fordulóját, mely alkalomból a községben tömegesen üdvözölték.

Október 6. A nemzeti gyászünnep megünneplésére ma reggel fél 8 órakor a római katolikus plébánia templomban gyászmisét tartanak, amelyen a magyar fögimnázium ifjusága meg fog jelenni, hogy lerójja kegyeleiét a vértanuk emléke iránt. A hivatalos Ujvidék azonban ez alkalommal is indolenciájával tüntet.

Nem kell képviselő a felmentéshez. A sajtószállásról jelentik: A közönség körében legutóbb az a hir terjedt el, hogy a király parancsa folytán ezután csak az országgyülési képviselők által beadott felmentési ügyeket intézik el. Emiatt elhalmozzák a képviselőket ilyen kérelmekkel. A hir természetesen teljesen alaptalan, a katonai hivatalok a felmentések ügyében tisztán a fennálló rendeleteket tartják szem előtt.

330 csererokkant hazaérkezése. Budapestről jelentik: Ma délelőtt 230 katona és 10 tiszt érkezett olasz és orosz fogságból. A csererokkantakat ünnepélyesen fogadták.

A továbbszolgáló 51 és 52 évesek kitüntetése. Budapestről jelentik: A király parancsot adott hi, mely szerint mindazok, akik 1865—66-ban születettek és akik 1917. május 21-én és aug. 7-én kiadott parancs értelmében szabadságolhatók voltak, de önként továbbszolgáltak, kivétel nélkül megkapják a vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján, a havidijasok, őrmesterek, magasabbrangu altisztek ugyanezt kapják koronával.

Halálozás. *Téringer* Péter szikvizgyáros hosszas betegség után meghalt. Pénteken délután 5 órakor temették nagy részvét mellett. A temetésen a hadastyán-egyesület testületileg vett részt.

Rendelet burgonyáról és kukoricáról. A földmivelésügyi miniszter ma táviratilag értesitette a polgármestert, hogy a burgonya fejkvótáját a termelőnél és nehéz munkát végző felnőtt családtagjaknál évi 156 kilogramban, a termelő többi családtagjainál pedig 117 kilogramban állapitotta meg. Vetési célra egy katasztrális hold után 9 métermázsa tartható vissza. A nehéz munkát végző nem termelők évi fejkvótája 120 kilogram burgonya, a többi lakosságé pedig 80 kilogram. Az időszaki munkások részére legfeljebb három hónap számitható fel legfeljebb 30 kilogrammal. A táviratban azt is közölte a miniszter, hogy bevásárlási engedélyek burgonyára a mai naptól kezdve kiadhatók. A bevásárlás szabad az egész ország területén, azonban 5 métermázsánál többet senki sem vásárolhat és egy család részére csak egy vásárlási igazolvány adható ki. A burgonya maximális ára minden hónapban meg lesz állapitva. — Ugyancsak ma táviratilag rendelte el a miniszter az ujvidéki egész tengeritermés igénybevételét. Igy

hát vásárlási igazolványok Ujvidékre nem adhatók ki. Ellenben lehet kukoricát vásárolni a polgármester utján a Haditerménytől.

A vasuti szállitás megkönnyitése. Budapestről telefonálja tudósitónk: A kereskedelmi miniszter az őszi erősebb szállitási időszak beköszöntésével járó forgalmi nehézségek megkönnyitése céljából érintkezésbe lépett a kereskedelmi és iparkamarákkal és más kereskedelmi képviseletekkel, amelyek utján arra kéri a közönséget, hogy a forgalmi nehézségek leküzdését támogassa. Szükségletét mindenki onnan szerezze be, ahonnét a szállitási ut a legközelebb és a legkönnyebb. Ahonnét fuvar vagy gépkocsiszállitás lehetséges, onnét nem szabad vasutat igénybevenni. Ahol lehet viziut választandó. A vasuti kocsikat a raksuly legnagyobb fokáig meg kell terhelni. Vaggonokat annyit szabad csak rendelni, amennyi azonnal elszállitható áru van. A rakodások határidejét pontosan, be kell tartani és kiürítésükről gyorsan gondoskodni kell.

A boros és szeszhordók letoglalása. Budapestről jelenti tudósitónk: A Pester Lloyd értesülése szerint a hivatalos lap mai száma rendeletet fog közölni, amelyben a miniszterium elrendeli a bor és szesz eltartására alkalmas fahordók bejelentési kötelezettségét. Csak azok tartoznak bejelenteni, akiknek eladás céljából vannak hordóik és azok, akik hordók eladásával üzletszerüleg vagy alkalmilag foglalkoznak. A kormány a készleteket zár alá veszi. Megyéknél az alispán, városokban csak a polgármester utalványára szabad hordókat eladni. A rendelet egyuttal maximálja a hordók árát, melynek árát a megyéknél az alispán, Budapesten és Fiumában a városi tanács, a többi városokban a polgármester állapitja meg. Az armegállapitás ellen a kereskedelmi miniszterhez lehet felebbezni.

Malachus a hatósági husszékben. A haliéri hatósági husszékben vasárnap 58 drb 4—5 hetes malac kerül kimérésre. Elsőrendü hus 10 K, másodrendü 8 koronába kerül.

A Danubius közgyülése. A Danubius evezős-egylet őszi rendkivüli közgyülését, amelyet szeptember hó 29-ikén váratlanul közbenjött akadály miatt nem tarthatta meg, ma este 8 órakor tartja meg a Wolf-vendéglő éttermében. Az elnökség ezuton is felkéri a tagokat, hogy lehetőleg teljes számban jelenjenek meg, mert a közgyülésnek abban az igen fontos kérdésben kell határozatot hozni, hogy az evezősház továbbra is vizen hagyassék-e, avagy a szárazföldön épittessék-e fel.

100,000 koronán felüli vagyonok a megyében. Az értékmeghatározó bizottság albizottsága ülést tartott Vass Ferenc pénzügyi tanácsos elnöklésével. Az ülésen jelen voltak Ujfalussy Mihály erdőtanácsos mint szakértő, Kleiszner Gusztáv dr. ügyéd, Horovitz Dávid kendergyáros és Nonnenmacher János Titelről. A bizottság megállapitotta a 100,000 koronán felüli vagyonnal biró Ujvidék járási adózók ingatlanainak értékét, az adózók által beadott vallomások a kincstár képvisejének javaslata és a bizottság tagjainak véleménye alapján.

Üdvözlet a harctérről. Mayer Sámuel, tábori tüzér az Isonzó frontról, Szabadi Mihály és Majetics József 6. vártüzérezredbeli ujvidéki földijeink a galiciai frontról üdvözlik az összes rokonaikat és ismerőseiket.

Lóvásárlók figyelmébe. Temesvári lótartalék selejtlovainak árverése e hó 7-ikén Temesvárt, a makói lókórházbeli lovak árverése pedig ugyanaznap Lugoson fog megtartatni.

Az uj adótörvények magyarázata. A háboru következtében óriási arányban felszaporodott állami kiadások egy részének fedezésére a törvényhozás a mult évben uj adókat szavazott meg, amelyeknek kivetése országszerte most folyik. Ezek az adók a jövedelemadó, a vagyonadó, és a hadi nyereségadó. Az adózó polgárok széles rétegeit igen közelről érinti ez az adókivetés, amelynek során bizonyára sok vitas és kétes kérdés fog felmerülni, amelyeknek jogos megoldását az adózó polgár csak ugy fogja elérni, ha megfelelő támasza van ebben az irányban. Igen kitünő támasznak bizonyult ebben a tekintetben Dr. Erős Vilmos budadesti ügyvédnek és Dr. Gaár Vilmos kir. Kuriai birónak a napokban már második kiadásban megjelent müve: Az uj adótörvények magyarázata. Ez a könyv az emlitett adókon kivül még a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóját és a III. o. kereseti adónak a háborus keresetemelkedéssel kapcsolatos felemelését is tárgyalja. Az olvasó a könyvben a törvény szövege után nyomban megtalálja a végrehajtási utasitásnak vonatkozó §-át, bő és alapos magyarázatot, amely nem a miniszteri indokolás átirása, hanem igazi gyakorlati törvénymagyarázat, amaly a felmerülhető esetekre is tekintettel van és azok megoldását is tárgyalja. A mü második kiadását is Légrádi Testvérek bocsátották közre és ára 12 kor.

Folytatja akcióját a pápa.

Rotterdam, okt. 5.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Daily Telegraph jelenti Rómából: A pápa tényleg felajánlotta közvetitését az ántántnak és várja a választ.

Nagyvárad üdvözli Czernint.

Nagyvárad, okt. 5.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A városi tanács ma foglalkozott azzal az inditvánnyal, amelyet *Grosz* Menyhért, a radikális párt elnöke nyujtott be és amely azerint Nagyvárad üdvözölje Czernint és hasonló csatlakozásra szólitsa föl a többi törvényhatóságot. *Lukács* Ödön polgármesterhelyettes elfogadja az inditványt, de azt az aggodalmát fejezi ki, hogy egy országos mozgalom ellenségeinkben azt a hitet kelthetné, hogy ez a gyöngeség jele. Elegendőnek tartaná Nagyvárad állásfoglalását. A tanács többsége az inditványt egész terjedelmében magáévá teszi, Rimmler polgármester szerint meg kellene kérdezni a kormányt, helyesli e ezt az országos mozgalmat. Téry városi főügyész nem kivánja a kormányt megkérdezni. A főispán inditványára a határozathozatalt hétfőre halasztották.

Csunya nők — szépek
Szép nők — szebbek
lesznek, ha archőrük, keblük, nyakuk és kezük finomitására, felfrissitésére és szépitésére állandóan a legtökéletesebb bőrápoló szert: a valódi
Diana alabastrom-pudert
használják. Egy kisérlet meggyőzi e szer csodaba illő hatásáról.
Mindenütt kapható!
Főelárusitóhely:
Diana Kereskedelmi R. T.
Budapest, V., Nádor-utca 6.

A mai tőzsde.

A tőzsdének ma igen izgalmas napja volt. Mindjárt a megnyitás után, a forgalom első percetben egyes papirok ugrásszerüen emelkedtek, különösen a Hazai Fatermelő és az Atlantika részvényei iránt mutatkozott zajos kereslet. Noha kinálat alig volt e papirokban, a Fatermelő, amely tegnap 1600 koronával zárult, néhány pillanat alatt 1700, 1800, 2000 koronára ugrott fel. Az Atlantika, amely tegnap 1750-el zárult, ma 1930—1950 koronával jöttek létre az első kötések. Mindez alig öt percel a tőzsde megnyitása után történt. Munk Péter, az Értékpapirkereskedők elnöke Schertz tőzsdetitkár kiséretében kijelentette, hogy a mai napra a Fatermelőt és az Atlantikát kizárják a magánforgalomból. A Fatermelőben megtörtént köteseket érvénytelennek nyilvánitották, mig az Atlantika kötéselt a kizárás percéig érvényesitették. Ez a határozat óriási izgalmat keltett, mert noha Bécsben gyakori, Budapesten ilyen eset még nem jordult elő. Többen Munk ellen keltek ki és eljárását önkényesnek minősitették.

A mai zárlatok a következők: Magyar Hitel 1299, Osztrák Hitel 947, Leszámitoló 742, Kereskedelmi Bank 5820, Magyar Bank 868, Agrár 975, Fabank 1027, Hermes 544, Merkur 328, Beocsini 1165, Gizella malom 885, Jelzálog Hitelbank 540, Hungária malom 1260, Borsodmiskolci 1790, Salgó 1223, Általános kőszén 2510, Fegyver 1255, Ganz 4528, Rima 1167, Schlick 600, Láng 580, Klotild 658, Gummi 1350, Nasiel 8500, Adria 2250, Atlantika 1950, Közuti 905, Allamvasut 1175, Városi 430, Papiripar 505, Győri 580.

Tőzsdei megbizásokat a legszolidabban és legelőnyösebben eszközöl az Ujvidéki Népbank r.-t.

SZINHÁZ.

A névtelen asszony. Ma este a „Névtelen asszony", Bisson rémdrámája került szinre az Ujvidéki Szinházban. A cimszerepben uj volt *Kónya* Gizella, az idei drámai hősnő, nehéz és kinos szerepét helyes felfogásban és meglehetősen jól játszotta, különösen a törvényszéki tárgyalás nagy jelenetében tetszett. *Gömöri* László az operett-együttes főerőssége az ügyvéd fiu szerepében elsőrangu prózai szinésznek bizonyult, a védőbeszédben szépen tagolt beszéde, formás és helyénvaló patetikussága magával ragadta a közönséget. Kedves volt *Kényes* Margit a leány szerepében, a többi szereplők is jók voltak. A rendező távollétében az ügyelő kisebb hibákat követett el. *(B. L.)*

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután a népszerü „Mágnás Miska" megy a már ismert, kitünő szereplőkkel. Vasárnap este másodszor adják Jean Gilbert gyönyörü zenéjü vig operettjét, az „Aranyfácán"-t. Mindkét előadás iránt igen nagy az érdeklődés.

Bernát bácsi — bemutatója. Hétfőn és kedden valóságos nevetőestélye lesz a szinháznak. A rendkivül mulatságos „Bernát bácsi" kerül bemutatóra. A kitünő darabot nemcsak Berlinben és Bécsben, de Budapesten is több mint százszor játszották.

A Kék Róka Ujvidéken. Ma délután az ujvidéki korzón megjelent a Kék Róka. Egyenesen Budapestről érkezett. Hasonló ahoz, amelyik a Vigszinház szinpadán kábitotta el az asszonyokat. A Kék Rókát egy ismert ujvidéki szépség hozta magával Budapestről. Azt is elmondotta, hogy *Rózsa* szücsnél, annak Andrássy-ut 29. szám alatti szücsáruházában vásárolta. A Kék Róka nem volt ott egyedül. Társaságában voltak: az Ezüst Róka, a Fehér Róka, azután a sok Perzsia, Sealskin és Breitschwanz. Minden asszony jól teszi, ha Budapesten személyesen győződik meg erről. De a férjét is megbizhatja, hogy helyette elvégezze ezt a munkát.

Német esti jelentés.

Berlin, okt. 5.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Wolff-ügynökség jelenti: Flandriában erős tüzharc az Yser és a Lys között. Külömben nem volt jelentősebb esemény.

23302. 25724. szám.
kig. 1916.

HIRDETMÉNY.

Az Országos Közélelmezési Hivatalt vezető m. kir. minister urnak 91139. számu távirati rendelete alapján közhirre teszem, hogy a burgonyából visszatartható és vásárolható tejadagokat a következőkép állapitotta meg:

I. Termelő saját burgonya termeséből visszatarthat házi szükséglet cimén:

a) nehéz testi munkat végző felnőtt családtagok és ellátandók részére személyenként 156 kg-ot.

b) egyéb ellátandók részére személyenként 117 kg-ot.

II. Gazdasági szükséglet cimén:

a) vetőmagra kat. holdanként a helyi szokáshoz képest 9 mm-át,

b) takarmányozás czimén burgonya vissza nem tartható.

c) időszaki és gazdasági munkások részére, az ellátásuk idejére legfeljebb három hóra havi 10 kg-ot.

d) cselédek részére a cseléd szerződésben kikötött mennyiség amennyiben az I. a) és b) alatti adagokat meg nem haladja.

III. Nem termelő vagy olyan termelő akinek termése az I. a) és b) pontok alapján megállapitandó szükségletet nem fedezi vásárolhat kizárólag a házi szükségletére

a) nehéz testi munkát végző felnőtt családtagok és ellátandók részére személyenként 120 kg-ot.

b) egyébb ellátandók részére személyenként 80 kg-ot.

Egy háztartás részére egynél több vásárlási engedély ki nem adható.

A kiadott vásárlási engedélyek alapján a burgonya csoportosan be nem szerezhető. A vásárlási igazolványokat 1917. évi október hó 6-tól kezdve a városi közélelmezési ügyosztály (régi gimnázium) állitja ki.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa 1917. évi október hó 5-én.

Profuma Béla s. k.
polgármester.

Kiadótulajdonos: Ujvidéki Hirlap lapkiadó és nyomdai részvénytársaság.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Van mindenféle nagyságu jókarban levő hordó, zsir, káposzta, bor töltésére. Kapható Temerini-utca 37.

2 különbejáratu butorozott utcai szoba okt. 15-re kiadó. Hán-utca 4.

Milliók könyve eddig megjelent összes számai kaphatók Farkas József-né dohánytőzsdéjében Bercsényi Miklós-utcában.

Mikes Kelemen-utca 25. számu ház eladó. Bővebbet ugyanott vagy Duna-utca 21.

Péterváradon 13—14 házban levő vendéglő elköltözködés végett sürgősen, minden elfogadható ár mellett eladó.

6 drb boroshordó összesen 25 hektóliter tartalommal eladó Rákóczy F.-ut 37. balra 1 ajtó.

Attila-utca 11. számu ház szabadkézből eladó. Bővebbet ugeanott.

Két uj ház eladó. Cim a kiadóban.

14—15 éves leány felvétetik az Ujvidéki Hirlap kiadóhivatalában.

Tisztviselőnő, ki a magyar-német levelezésben és könyvelésben jártas több évi gyakorlattal állást keres. Cim a kiadóban.

Fenjáró beteges öreg ur mellé egy inteligens jóravaló ápolóné keresztetik. Jentkezni a kiadóban.

Takarítónő koszttal felvétetik. Cim a kiadóban.

489. szám.

1917. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulirott birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy az ujvidéki kir. tszéknek 3911/1915 és P. 1160/1914 számu végzése következtében Loschitz Miksa és Locker Vilmos ujvidéki lakósok javára 850 korona és 3300 K s járuléka erejéig 1917. évi julius hó 4-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 2657 kor. 20 fill.-re becsült orvosi berendezés műszerek és stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbiróság PK. 3190/1917. számu végzése folytán 850 kor. és 3300 kor. tőke ennek 6% kamatai, és eddig összesen 624 kor. 20 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig Ujvidéken, Ferenc József-tér 1. sz. a leendő megtartására 1917. évi október hó 16-ik napjának délelőtti 9½ órája, határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidéken, 1917. évi október hó 2. napján.

Basch Sándor
kir. bir. végrehajtó.

Csak

Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona és Eau de Fleurs illatokat használjunk :-:

a Dunántuli Gazdasági Szeszgyárosok Szeszfinomitó Részvénytársaság, Nagykanizsa gyártmányából, mert

felülmul minden külföldi gyártmányt.

Eladók.

Több földszintes, és emeletes ház valamint egy villa a tisztviselőtelepen.

Óbecsén 113 hold szántóföld, gazdasági épülettel.

Kisebb pénzszekrény.

Egész uj pianinó és egy hosszu zongora.

Két használt ruhaszekrény.

BÉRBEADÓ

140 hold prima szerémségi szántóföld.

Bővebbet

Paul Keresztély

forgalmi irodájában. Erzsébet tér 8. szám alatt, hol mindennemű vételt és eladást közvetit, informatiókat beszerez, szóbeli, vagy irásbeli felvilágositást dijtalanul eszközöl. Telefon 362.

APOLLO
október 6., 5. és 7-én
Péntek szombat vasárnap

Az élet éjszakája

egy vak leány története 4 felvonásban. Meghatóan érdekes és művészi hatásu dráma.

A főszerepben:

MAGDA SONJA

HADI ÓZVEGYEK FIGYELMÉBE.

Berliner Warenhaus Nagybecskerek vesz mindenféle használt férfi öltönyöket és darabjáért 50 K-tól 300-ig fizet. Küldje postán rögtön ármegállapitás végett.

VESZEK

Olvasztani való szalonnát, sózott vagy füstölt szalonnát, fejes vagy savanyu káposztát, hagymát, zöldséget a legmagasabb árban és minden mennyiségben.

Ajánlatokat kér

Horváth

Szeged, Osztrovszky-utca 24. szám saját ház.

Minden gondos

HÁZIASSZONY

érdeke, ha pénzt és időt kimélni óhajt, hogy ruháját elsőrendü német gyártmányu **ruhafestékkel** fesse. Egy teljes ruhának befestéséhez 4 csomag elegendő. Gyönyörü tartós és mosható szint nyer. Nem tévesztendő össze hasznavehetetlen utánzatokkal. Használati utasitás minden csomagon. Egy csomag ára 60 fillér, dupla csomag 1·10 fillér. Viszonteladoknak árengedmény.

Kapható kizárólag

SZALAI gyógyszerésznél, Kispest, Fő-utca 28.

Ingatlanok eladása.

ELADÓ Ada és Mohol községgel szemben Bácskában a Tisza bánáti oldalán, két kilométernyire az állomástól 690 hold együvé tartozó földbirtok.

Az illető földbirtok két pusztára oszlik felszerelve minden modern melléképülettel. Az egyik major 413, a másik pedig 277 hold kiterjedésü és a melléképületek mellett egy-egy lakható kastély áll.

A földbirtok biztos minden aradással szemben s minőség tekintetében ugy Bácskában mint az ország többi legtermékenyebb vidékén a legelsők között áll.

A föld ára holdonként 3400 de gyors elhatározásnál előnyös árengedmény. A föld egy része parcellázható és jól eladható.

Gyors ajánlatok

Forgalmi Részvénytársaság

Ujvidék Kossuth L.-u. 37 czimére küldendők. Sürgönycim Forgalom. Telefon 297.

Fizetési feltételek előnyösek, mert egy milliós előnyös kölcsönt lehet kapni.

Árverés.

Közvetitők kizárásával vasárnap október hó 7-én délelőtt 9 órakor a Reich és Lebherz kocsigyár közelében lévő gyakorlótéren több száz kocsi, melyek katonai célokra már nem alkalmasak, nyilvánosan elárvereztetnek.

K. u. K. Trainwerkstätte Ujvidék.

Gép- és hengerolaj

gépzsir, karbolineum valamint kőszén kátrány

minden mennyiségben kapható

Komlós Bélánál

Ujvidék, Kossuth Lajos-utca 43. (Örmény-utca bejárat.)

Interurban telefon: 391. szám.

Nyomatott az Ujvidéki Hirlap nyomdájában Ujvidéken Kossuth Lajos-utca 45.